

Kunstiministeeriumi näitusesoovitus: Jevgeni Zolotko krüptokristlik installatsioon

Jevgeni Zolotko installatsioon "Leigus" Autor: Indrek Grigor

KUNST

Indrek Grigor

26.10.2016 12:08

Kunstiministeeriumi näitusesoovituseks on Jevgeni Zolotko installatsioon "Alus (I)", mida on 29. oktoobrini võimalik külastada Tartus galeriis Noorus.

Kunstnik Peeter Krossmann jõudis vestluses Jevgeni Zolotkoga seisukohale, et Zolotko loomemeetodiks on KaISM ehk krüptokristlik idiosümmeetriline minimalism.

Selles, esmapilgul ironilise naljana tundub määratluses on omajagu üldistuslikku tõde.

2015. aasta lõpus toimus Y-galeriis – mis tegutses toona Tartu ülikooli ajaloolise kiriku võlvide all – Nadežda Tšernobai näitus "Altarid". Näituse ülesehituse teljeks oli piklik sümmeetriline ruum, mis lõppes tinglikult kapp-altari tüüpi maaliga.

Möödunud nädalal lõppes Tartu Kunstimajas Peeter Krossmanni ja Nadežda Tšenobai ühisnäitus "Suhe", mis, tõsi, oli Y-galeriis toimunuga sisulises seoses, kuid see asjaolu üksi ei põhjenda kuidagi, miks ka selle näituse ülesehitus oli piklik

sümmeetriliselt jaotatud ruum, kus keskne koht paradiisiaia motiivil.

Tartu Valgusfestivali grupinäituse "Tõotatud valgus" raames galeriis Noorus eksponeeritud Jevgeni Zolotko "Alus (I)" on samuti piklik sümmeetriline ruum, kus kunstniku lisatud sammaste vahelt joonistuvad välja kaks teineteist sümboolselt peegeldavat külglöövi ning nende vaheline kesklööv, mis viib altariseina ja triptühhonini. Ehk galeriile on antud basiilikat sümboliseeriv vorm.

12. oktoobril avati Tallinnas Hobusepea galeriis Zolotko kõrval uude skulptorite põlvkonda kuuluva Jass Kaselaane näitus "Vaikelu", mis lihtsustatult öeldes koosneb kolmest teineteist kordavast lauast, kusjuures laualt ei puudu ka Neitsi Maarja.

Need kokkulangevused annavad tõepoolest alust rääkida üldisemast tendentsist, ning miks mitte nimetada seda krüptokristlikuks idiosümmeetriliseks minimalismiks.

Tõsi, minimalismi mõiste kasutuse seaksin ma kõigi nimetatud näituste puhul kahtluse alla. Ent sellest ei ole tegelikult suurt lugu, sest juba päev pärast KaISM-i sündi pöördus Zolotko post-KaISM-i ja Krosmann suubus maneristliku joonega pseudo-KaISM-i.

Eesti Kaasaegse Kunsti Muuseumis on 30. oktoobrini avatud Marten Esko kureeritud grupinäitus "pseudo". Ka seal on näha üks Zolotko installatsioonidest, nimelt 2014. aastal galeriis Noorus, ning proloogi vormis osalt ka Tartu Kunstimuuseumis eksponeeritud "Leigus".

Grupinäituse piiravasse konteksti pressituna jääb "Leigus" vaatajale tõenäoliselt võrdlemisi krüptiliseks. Seetõttu soovitan kõigil tulla vaatama ka installatsiooni "Alus (I)" galeriis Noorus, sest sarnased kujundid: näiteks valget, puhast ideaali kujutav antiik vastandatuna Zolotko autorimaterjaliks kujunenud hallile, lagunevale paberimassile. Isa ehk õpetaja ja poja võimusuhe. Lõputu, mitte kuhugi viiv teekond, mida saadab sisutühi ärplev möla.

Nii nende kui kõigi teiste Zolotko võrdlemisi otseselt religioossete kujundite roll keerulise ülesehitusega installatsioonis "Leigus" muutub märksa hoomatavamaks, kui otsida neile vastust KaISM-liku lihtsusega ülesehitatud installatsioonist "Alus (I)" galeriis Noorus. Avatud veel 29. oktoobrini.

Toimetaja: Valner Valme

Allikas: Klassikaraadio